

“ZAVRAŽDĚNÍ SV. VÁCLAVA”

Anton Petter, 1844

II. etapa

NÁZEV:	Zavraždění svatého Václava
AUTOR:	Anton Petter
DATE:	1844
TECHNIKA	olejomalba na plátně
ROZMĚRY	825 x 490 cm
MAJITEL:	Arcibiskupství Olomoucké
INVENTÁRNÍ ČÍSLO:	KE 3249

Výchozí stav II. etapy:

Během předchozí etapy byl zborcený obraz stabilizován, vyrovnán a nažehlen na nové plátno za použití papírové mezivložky. Byl vyroben nový napínací rám, složený ze dvou dílů a vyztužený podpůrnými fošami. Obraz byl převezen do multifunkční haly Gong v areálu Dolních Vítkovic a zde ve vstupním prostoru byl po dobu jednoho roku zpřístupněn veřejnosti (od 28.9.2012 do 28.9.2013). Poté byl svěšen, sepnut, svinut a na transportním válci převezen k druhé etapě restaurátorských prací.

Postup restaurátorských prací II. etapy:

V restaurátorském ateliéru byl obraz rozvinut. Ve vodorovné poloze na pevné rovné podložce byly provedeny zkoušky rozpustnosti, navazující na základní restaurátorský průzkum z předchozí etapy. Vzhledem k pohnutému osudu díla, kdy obraz ležel po celá desetiletí bez jakékoliv ochrany v nevhodných podmínkách zámecké půdy, bylo velkým štěstím, že byl jeho povrch autorsky opatřen ochrannou vrstvou laku, která izolovala barevnou vrstvu od postupně se usazujících povrchových nečistot.

Laková vrstva byla poměrně snadno rozpustná obvyklými rozpouštědly na bázi uhlovodíků a alkoholů a spolu s ní bylo možné odstraňovat i většinu nečistot. Barevná vrstva byla naopak vůči rozpouštědlům resistantní, což v této fázi značně usnadnilo práce.

Na místech, která byla dlouhodobě odhalena a na kterých se usadila extrémní vrstva nečistot (pás zasahující cca 2,5 m od horního okraje), bylo nutné špíny odstraňovat postupně. Dočištění probíhalo mechanickým způsobem, a to skalpelem či skleněnými vlákny. Některá povrchová poškození a nečistoty pronikly i do samotné barevné vrstvy. Tyto nebylo možné odstranit bez nebezpečí poškození originálu a bude je nutné následně pojet retuší. Jedná se o stopy po působení alkalického holubího trusu, po zatékající vodě a dále stopy odření se zanesenou špínou.

Čištění povrchu malby. Velmi silné nečistoty u horního okraje dokládají, že obraz ležel po delší dobu na zámecké půdě částečně rozvinutý.

V průběhu čištění se začal objevovat jasný originální kolorit a zřetelným se stával i suverénní rukopis.

Na několika plochách se ve vrstvě nečistot objevily i výraznější stopy plísní. Zde šipka upozorňuje na hranu postupného čištění.

Dočišťování bylo prováděno jak skalpelem, tak tužkou se skleněnými vlákny.

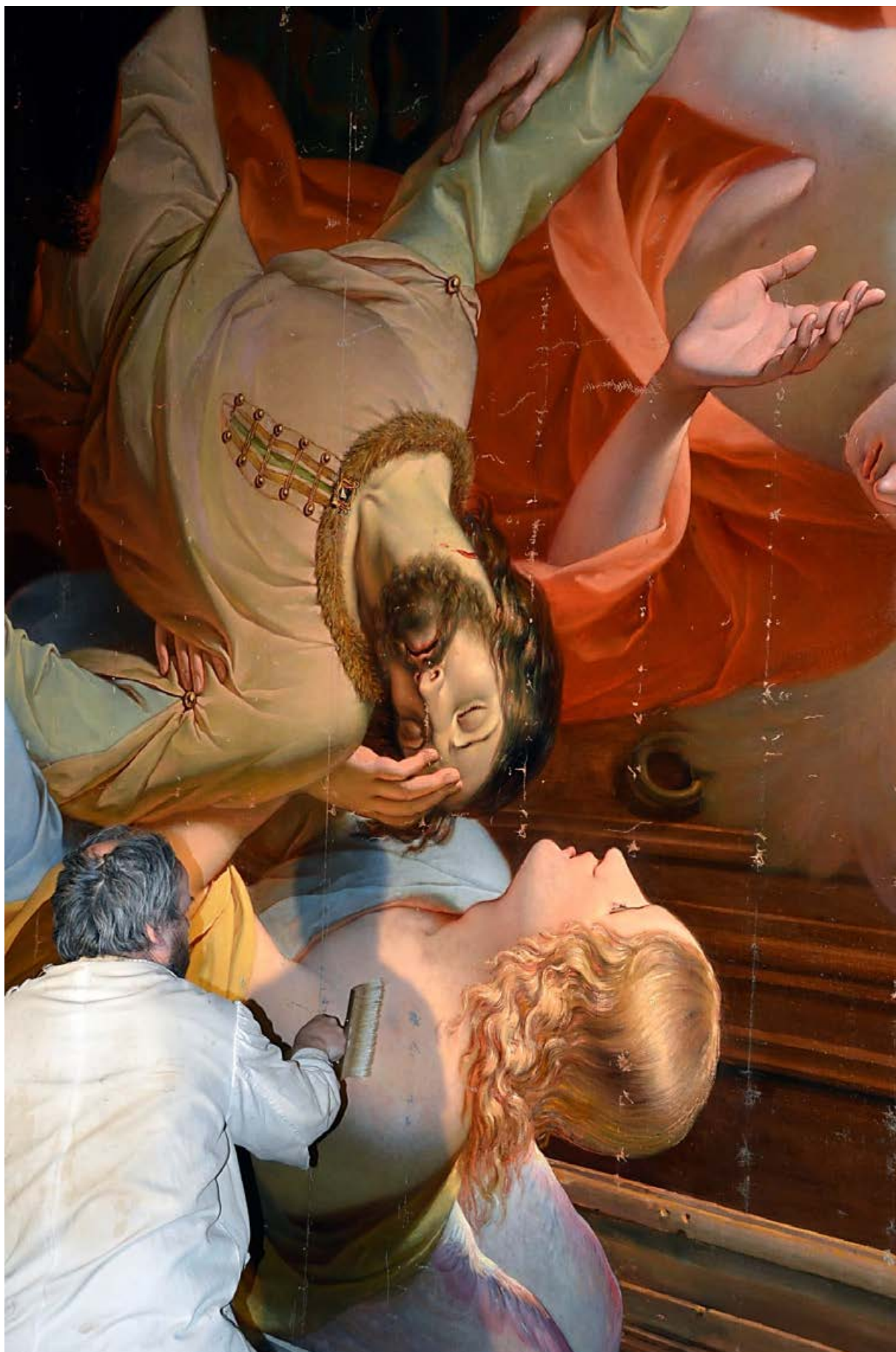
- Na základě dohody s účastníky kontrolního dne (25.10.2013) byl jako doklad pohnuté historie obrazu ponechán při horním okraji čtvereček původních nečistot o velikosti cca 15 x 15 cm (sonda vpravo)
- Šipky ukazují stopy po provizorním připevnění plátna na lištu: zdvojené otvory a výrazný zlom ve vzdálenosti cca 60 cm od horního okraje dokládá nepříliš šťastnou instalaci obrazu během vídeňské výstavy v roce 1844. U dolního okraje obrazu podobné stopy nalezeny nebyly, což svědčí o tom, že pokud **“...nebylo možno rozvinouti obrazu nahoře a dole...”** (jak o tom hovoří archivní prameny), muselo být plátno dole pouze založeno bez upevnění hřeby.

Po očištění povrchu malby, stále ve vodorovné poloze (kdy mohlo být využito pevné rovné podložky), bylo provedeno tmelení četných defektů pružným voskovo – pryskyřičným tmelem. Vzhledem k velkoplošnému formátu a značně rozsáhlému poškození se jednalo o časově náročnou etapu, která probíhala až do prosince 2013. Dotmelení drobnějších defektů proběhlo po vztyčení obrazu na jaře roku 2014.

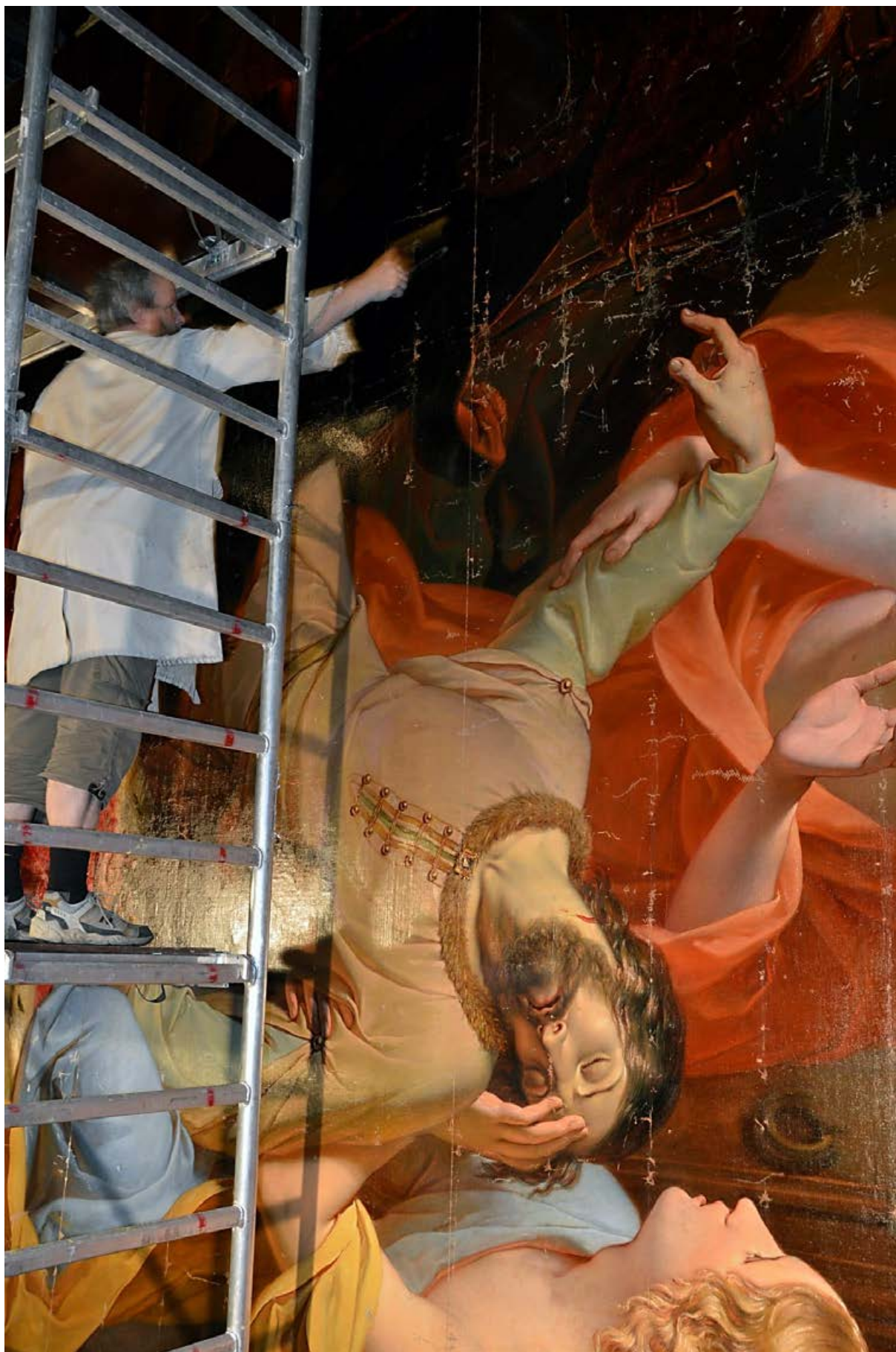
Za pomoci dvoupatrového lešení byl v následující etapě obraz opatřen vrstvou čistě přírodního damarového laku s příměsí včelího vosku a polymerovaného oleje.

Poslední kontroly povrchu před lakováním

Záběry z lakování (strana 7 – 8)

Nalakováním byla nejen izolována originální barevná vrstva, ale došlo i k saturaci barev a k úpravě lomu světla, čímž barvy získaly opět svůj původní kolorit a zářivost. To byl základní předpoklad pro provedení retuší. Retuše byly prováděny olejo- pryskyřičnými barvami, které jsou plně reversibilní a navíc umožňují závěrečné lakování (čistě přírodním damarovým lakem s příměsí polymerovaného oleje a pravého včelího vosku) klasickým způsobem – nátěrem – aniž by hrozilo strhnutí retuší.

Retuše byly, vzhledem k extrémnímu rozsahu (a k plánované vzdálenosti umístění obrazu od diváka) zvoleny jako napodobivé a sedřená místa byla pojednána lazurami, takže doplňky diváka neruší a nechají působit výjev jako celek.

Etapa retuše byla časově velmi náročná a probíhala až do července roku 2014. Zároveň probíhaly konzultace s firmou, zajišťující výrobu kovového rámu. (Byla změněna původní koncepce obrazu opatřit dřevěným ozdobným rámem; instalace díla bude provedena do kovové konstrukce a obraz bude dle architektonického návrhu adjustován v subtilním kovovém rámu, v liště neutrální barvy tak, aby byl obraz opticky od okolního prostoru oddělen co nejméně.)

Retuš obrazu (str. 10 – 13)

